

KMETSKI LIST

št. 31.

Ljubljana, 31. julija 1940

Leto XXII

Pred odločilnimi trenutki

Po zlomu Francije vse kaže, da bosta državi osi — Nemčija in Italija — tvegali odločilen spopad z Anglijo. Niti na tej niti na oni strani ne prikrivajo dejstva, kako velikanskega, morda celo usodnega pomena bo to tvegano vojno dejanje, ki ne bo odločilo samo o usodi te ali one države, ampak o usodi sveta.

Spričo tolikšne pomembnosti je razumljivo, da se oba tabora pripravljata z največjo vestnostjo na vse kar ima priti.

V Nemčiji je podoba, da je vojaška organizacija izvedena do skrajnosti celo v najmanjših podrobnostih. Uspehi, ki jih je doživel kancelar Hitler, so presenetljivo veliki in so v narodu tako potrdili zaupanje vanj, da je danes on kot osebnost res vodja svojega naroda, ki slepo in v popolnem zaupanju polaga svojo usodo v njegove roke.

Ze pred izbruhom sedanje vojne je Hitler v diplomatskih bitkah dosegel celo vrsto velikih in pomembnih zmag. Udarnost, s kakršno je potem nastopila nemška vojska, pa je tudi vzbudila v tujini občutek priznanja, doma pa vstvarila tolikšno zaupanje v zmago, da narod kjub vsem tegobam, ki so v takih razmerah nezogibne, potrpežljivo in vdano prenaša vse žrtve, ki jih zahteva ta velikanska borba.

Na drugi strani je tudi Anglija vložila doslej že izredno veliko napora za dosego svojih ciljev. Cela vrsta izredno radikalnih zakonov, uredb in ukrepov pomeni pravo notranjo revolucijo, ki jo je tudi angleški narod in ves imperij potrdil brez posebnega odpora, oziroma celo z navdušenjem. Vse to priča, da gre res za velike stvari.

Glasovi o miru

sicer od časa do časa prodirajo v svet, vendar je podoba, da so bolj plod propagande kakor pa slika resničnega položaja. Značilno za sedanjost dobo je namreč dejstvo, da človek silno težko dobi objektivno (nepristransko) sliko o položaju. Ze poročila obeh vojnih taborov si pogosto močno nasprotujejo, vmes pa prihajajo še vesti raznih nevtralnih in polnevtralnih mešetarjev, ki sliko še bolj zmalčijo. Zato ni čudno, če je pred kratkim zapisal neki vodilni turški list, da je sedanji čas doba najbolj nemogočih in neverjetnih presenečenj in dogodkov, ki se končno izkažejo za suho stvarnost.

Po govorih Hitlerja, Halifaxa in Churchilla je vsekakor podoba, da so govorice v bližnjem miru pravljice za lahkoverne. Saj vidimo, da se pripravlja tudi Amerika na vsa mogoča presenečenja. Vidimo, kako skuša Japonska iz evropskega trenja izbiti kar največ koristi zase. Vidimo končno, kako temeljito in korenito skušata

Vprašanje Balkana

rešiti Nemčija in Italija. Balkansko ozemlje skupaj z delom Podunavja je že stoletja pozorišče srditih bojov in borb. Ne samo, da ima

jo razne balkanske države medsebojne zahteve, ki bi ob neprevidnem uravnavanju lahko povzročile hude spopade in krvave obračune, ampak so tudi velesile na tem področju tako zainteresirane, da si je končno težko misliti rešitev, ki bi bila na vse strani dobra ali vsaj zadovoljiva.

Angleška politika

je skušala pred izbruhom te vojne za Nemčijo odpreti dve fronti hkratu: na zapadu in na vzhodu. V teoriji se ji je to posrečilo. V trenutku namreč, ko je izbruhnila lani nemško-poljska vojna, sta Anglija in Francija napovedal Nemčiji vojno. Zagrešili pa sta veliko, naravnost pogubno napako, ko sta menili, da je s papirnato vojno napovedjo že vse opravljeno. Francozi so se skrili za svojo Maginotovo črto, Angleži so modrovali doma, medtem ko je Poljska junaško krvavela. Nemčija je znala obiti angleške diplomatske poteze, je pravočasno sklenila pakt z Rusijo in se s tem zavarovala na svojem najbolj ranljivem delu, na vzhodni meji. Po zaslugi notranje needinosti je bila Francija za vojno nepripravljena in nespособna in je Nemčija imela primeroma lahko delo. Angleška jamstva so izginjala kakor balončki iz milnice, ki jih uniči vsaka sapica. Namesto varnosti poljskih meja, kakršno sta jamčili Anglija in Francija, je prišlo do četrte delitve Poljske med Nemčijo in Rusijo. To je bil po eni strani močan uspeh nemškega orožja, po drugi pa strahovit poraz zapadne diplomacije. V narodih je začela pešati vera v angleško moč, da ne rečemo še kaj več.

Ruska politika

je izrabla vse te okolnosti za temeljit, čeprav nekrvav obračun z Anglijo.

Ako hočemo vse to razumeti, si je treba poklicati v spomin, kako so vprav po zaslugi angleške politike v letih 1917 do 1920 drobili in delili rusko posest. Anglija se je bala ruskega tekmeča. Ako je bil ta strah upravičen ali ne, bo pokazala bodočnost. Dejstvo je, da je obstojal in po angleški zaslugi ustvarjal Finsko, Estonsko, Litvo in Letonsko, na jugu pa je odkrnil od Rusije Besarabijo v korist Romunije, del drugega ozemlja pa v korist Turčije, tako da je ostala Rusija na severozapadu in jugozapadu odrezana od morja, ki vsaki velesili pomeni življenje. Da Rusija za take usluge ni mogla in tudi ni smela poslušati vabljivih glasov od tam, od koder so ji nekaj let prej delili klofute, je brez kake nacionalne čustvenosti nevtralnemu opazovalcu popolnoma razumljivo. Zato je končno prišlo do tega, da je angleška zamisel o dvojni fronti proti Nemčiji popolnoma propadla, Rusija pa si je v sporazumu z Nemčijo postopoma in brez krvi — ako odštejemo mali spopad s Finsko — zopet vzela, kar ji je bilo pred dvema desetletjema odtrganega.

Jugovzhod

Odkor je stopila tudi Italija v vojno, je nenadoma postalo pereče ne le vprašanje Sredozemlja, ampak celega jugovzhoda in bližnjega vzhoda.

Tudi na Balkanu je bila Romunija deležna angleškega jamstva, hkratu pa vežejo Turčijo pogodbe z Anglijo in z Rusijo.

Preden se tedaj obe osni velesili odločita, je v interesu obeh in Rusije, da uredita jugovzhod. Besarabsko vprašanje je rešeno, druga se rešujejo vprav te dni.

O vsebini razgovorov, ki so jih te dni imeli v Nemčiji in Italiji, prihajajo v javnost le skopa poročila, ki so poleg tega v glavnem bolj ugibanju. Neizpodbitno dejstvo pa je, da se vse to godi doslej v sporazumu z Rusijo, kakor se vrše in so se vršili diplomatski razgovori v Moskvi v sporazumu z državama osi.

Naš položaj

Po srečnem naključju križanja interesov in previdni dosedanji zunanji politiki smo ostali mi doslej zunaj neposrednega trenja. Male trzavice, ki so v takih razmerah neizbežne, smo srečno prebrodili, naloga vseh, tako naroda kakor tudi njegovih odgovornih predstavnikov, pa je v takih dneh, da stoje budno in v slogi na straži.

Ponovno smo izza lanskega septembra imeli priliko videti, kakšne usodne posledice rodi za narod notranja razcepljenost. V takih časih morajo izostati notranje svetovno-nazorske razlike, neumestni v kvarni pa so tudi izpadi proti katerikoli velesili, ki v upravičeni tekmi za svoje interese spoštuje in celo pospešuje tudi naše življenjske pogoje in zlasti naš narodni in državni obstoj.

Za nas ni in ne more biti važno, kako si ta ali ona velesila želi urediti svoje razmere doma; ni važno, kako pojmujejo tu ali tam razne socialne ali celo verske probleme, za nas je v danem položaju važno le to, v koliko spoštujejo in nam priznavajo pravico do naše lastne bitnosti.

S tega vidika morajo iti vsa naša prizadevanja za tem, da pravilno uredimo nastajajočim razmeram primerno svoje gospodarstvo in utrdimo svojo notranjo silo. Samo narodi, ki se zavedajo pomembnosti sedanje dobe in v pravilnem pojmovanju novih nalog posvete vse svoje skrbi za obstoj in napredek, bodo deležni svobode. Vse drugo je borba z vetrom, ki ne more roditi uspeha.

Srečni smo lahko, ko smo še toliko zdravi in mladi, da nas vodi genij zemlje na pravo pot. Treba je samo prepričati, da ne bi posamezni špekulantje ovirali tega genija, pa nas ni treba biti strah za bodočnost.

Mladina in bodoče narodovo življenje

Privezan po večini od zibelke do groba na svojo grudo, ki ga hrani in mu daje možnost življenja in ustvarjanja, naš kmet kot predstavnik naroda ni izgubil v najtežjih dneh gospodarske in kulturne krize svoje duševne sposobnosti. Četudi mu je hrbtenica skrivljena pod pezo raznih nezgod in trpljenja, od elementarnih in še bolj od socialnih, kmet ni nikdar obupal, temveč je bil in bo ostal na zemlji do kraja neizčrpen vir ustvarjajoče moči, ki se očituje tako v vprašanih socialnega in gospodarskega značaja, kakor tudi v kulturnem in umetniškem pogledu. Naši vasi je pripadala v preteklosti in bo pripadala tudi v bodočnosti vsa zasluga, da se s kulturnimi sredstvi in s civilizacijo ustvari nekaj narodnega (nacionalnega) tako na politično-gospodarskem, kot na umetniškem polju. Vse te sposobnosti in način življenja naše vasi, kar je izraz kolektivnega razumevanja in občutna okolica, katero nosi na sebi poleg rasnih odlik tudi še žig težkih zgodovinskih dogodkov, ki jih je usoda določila našemu narodu, razvijajo veliko duševnost in ustvarjajočo moč. Zato se ne smemo čuditi, zakaj se mladina, ki si jemlje pravico biti kulturni predstavnik naroda, tako navdušuje za narodne umotvore, ki vplivajo na nas navduševalno, ponosno, samozavestno in magično, in se z vsem srcem in dušo, z vso svojo močjo in sposobnostjo stavlja v službo temu kmečkemu in delavnemu narodu. Vsi veliki sinovi vsakega naroda so črpali svojo duševno moč in ustvarjajočo silo iz umetnin in dela onih, največkrat neznanih kmetov in osebnosti, ki so ustvarjali s silo in močjo svojega srca in duše pri plugu in motiki, na polju, travniku in gozdu, v poznih zimskih večerih, v samoti in pri zabavi, v trpljenju in veselju, kolektivno narodno umetnost, širjeno in ohranjeno samo v ustnem izročilu sovaščanov. Zato je največja in najmočnejša ona umetnost, kakor tudi vsako drugo delo, ki je zajeto iz naroda. Mladina, ki čuti, da je iz naroda, mladina, ki ima močne in jake zveze z vasjo in ki hoče odkrito in idealno delati za narod, usmerjati in oblikovati njegovo bodočnost, mladina, ki pride iz naroda, ki sprejme v sebe vse narodne dobrine in vrline, ki se zopet vrača v narod s čistimi in poštenimi nameni, je v prvi vrsti poklicana, da postane vodnik vasi in naroda, ker ima za to dovolj upanja, sposobnosti in moralne osnove. Vse konjunkturiste, špekulante in trgovce z narodnostjo ali vero, bili oni stari ali pa mladi, bo narod prej ali slej odžagal kot suho vejo na svojem narodnem drevesu. Narod sodi počasi ali sigurno in temeljito. Gorje pa onemu, ki mu bo sodil!

Razuzdanost, pokvarjenost, nepravilnost in nepoštenost poedincev, skupin in grup ljudi pa nastane iz napačnega gledanja na narod in na

narodno sposobnost, voljo in čut pravice. Ti ljudje, ki so zgubili vsako zvezo z vasjo, smatrajo narod za molzno kravo in neumno, brezglavo čredo, ki je tu radi njih, da oni dobro živijo in tešijo svoja razuzdana poželenja po oblasti in drugih nasladah. Samo od časa do časa se spomnijo na narod in se mu prilizujejo.

Srečen je narod, ki ima dobro mladino, ker lahko upa, da polaga svojo in usodo svojih potomcev v dobre in poštene roke.

Pri nas nastopa trenutek, ko bo moral naš narod izročiti oblast v nove in mlade roke. Ali je naša mladina na to pripravljena? Ali se je otresla vse ozkosrčnosti in se grupirala v veliko in močno grupacijo idejno sorodnih duš, ki bo sposobna prevzeti nase težko breme dela in odgovornosti v korist naroda in države.

V vrstah naše mladine se dogaja proces vrenja kot v mladem, sladkem moštu predno postane vino. Mlad mošt se lahko reže. Mešajo se lahko mošti od raznega grozdja. Če skupno prevrejo, je vino dobro. Če vrejo posamezno in ločeno, dobimo malo svojevrstnih vin, ki se ne dajo več strniti v takšno harmonično celoto, kot če se to izvrši v obliki mošta in pri skupnem vrenju.

Zivimo v času standardizacije, ki zahteva velike in močne množine in količine enakovrstnih dobrin. Majhne, bilo še tako dobre količine dobrin, nimajo prave vrednosti.

Mi Slovenci smo majhen narod in še se trgamo in kosamo na sto in sto delov. V tej smeri nimamo bodočnosti. Naše stare generacije so dozorele v samostojne in ločene grupe, ki se niso mogle nikdar pomiriti in v interesu našega slovenskega naroda združiti v harmonično celoto. Sedaj prihaja čas na mladino. Tudi ona vre posamezno in ločeno. Mnogo je struj, grup in skupin. Toda vse to je še v vrenju, je še mošt, ki se lahko združi, da prevre v harmonično vino velikih količin in sposobnosti. Mladina na vasi in v mestu ne hodi po potih stare generacije! Kreni na novo skupno pot, da s skupnimi močmi preporodiš naš rod! Kdor ti tako skupno delo v teh časih ovira in združitev onemogoča, ga nemudoma odstraši!

Kot je delovanje posameznika pri skupnem vrenju specifično in individualno, tako da vsaka močna edinica življenja lahko pride v celoti do izraza in harmonijo skupnosti še poveča, tako bi naj tudi poedinci, ki so duševno močni, razvijali se individualno in vendar v skupnosti, tako da bi s svojo duševno močjo pobiljšali harmonijo, vrednost in posebnost celote.

Zgodovina nas je l. 1918 natočila v skupen sod nas Slovence Hrvate in Srbe, da skupno vremo, fermentiramo in dozorevamo v harmonično kakovostno dobro vino. V tem moštu ima-

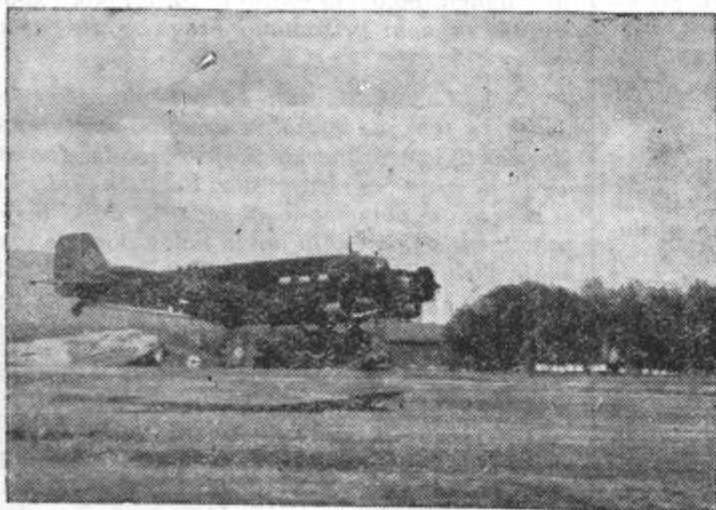
mo razne faktorje, ki prevladujejo in želijo dati celoti svojo karakteristiko, isto kot vinu muškata, traminc ali šipon. Življenjski proces pa gre svojo pot, če so zunanji činitelji za pravilno biološko delovanje pravilni. To vrenje bo dalo prvovrstno harmonično vino, če je vinogradnik in kletar dober strokovnjak in pravočasno odkloni vse škodljive činitelje, ki bi škodljivo vplivali na vrenje in fermentiranje. Povsem napačno pa bi bilo, če bi kletar hotel morebitne škodljive pojave pri skupnem vrenju odstraniti na ta način, da bi mošt iz velikega sode razdelil v male sode. S tem bi v nobenem slučaju ne dosegel zaželeno. Spremenil bi način vrenja, toda s tem bi tudi odpravil standardizacijo in skupnost, kajti mesto ene same velike množine harmoničnega vina je dobil mnogo malih sodov vina. Res je, da se tudi za male količine najdejo kupci, ki rabijo to blago za povsem odrejene namene. Ti kupci so za male narode veliki narodi in velesile, ki rabijo male narode za svoje določene namene pri svetovni šahovski igri. Za male narode je vprašanje sreče in usode, komur ni za kakšno vlogo, se prodaja, da v tej službi laže ali teže živijo, oz. od prenapornega dela končno duševno in telesno izčrpani izginejo kot samostojen narod in postanejo privesek svojemu delodajalcu.

V slogi je moč! Če se združijo narodne duše, bratje iste krvi v enoto, potem postane ta enota velika in močna. Takšno enoto si ne upa nobena velesila vzeti za hlapca, ker se boji, da bo hlapec nekega lepega dne stopil pred svojega gospodarja in rekel: ali mi daš to kar potrebujem, če če ti obrnem hrbet in grem drugam. Dovolj sem močan in zdrav, da se sam preživim! Najboljši gospodarji pa so oni hlapci, ki so se osamosvojili in se jim je posrečilo stopiti v večno zvezo s pošteno, pridno in varčno družico. Takšni mladi gospodarji postanejo v kratkem vzor in vodje cele okolice.

Mi Jugoslovani smo v sličnem položaju. Če pri nas vrenje pravilno poteče, da ostanemo velika in močna harmonična in kakovostno neprekosljiva celota, s posebnim, prijetnim vonjem, iz katerega lahko razberemo Slovence, Hrvate in Srbe, vendar pa vsi skupaj tvorimo prijetno in harmonično enoto in se združimo z Bolgari, postanemo iz hlapca mlad samostojen gospodar, ki bo na Balkanu voditelj, v Evropi pa enakovreden igralec pri šahovski deski...

V rokah mladine — naše slovenske, hrvaške, srbske in bolgarske je, da iz hlapca ustvari mladega, energičnega, za delo in življenje sposobnega gospodarja. Mladina pa bo to vprašanje rešila samo če bo delala skupno s svojim narodom za veliki jugoslovanski narod.

**ČITAJTE IN NAROČAJTE
„KMETSKI LIST“!**

Nemška prevozna letala tipa »ZU 78« se pripravljajo na polet nad sovražnika. Desno: Tako je sedaj v znameniti Maginotovi črti

Doma in drugod

SOKOLSKA PROSLAVA KRALJEVEGA ROJSTNEGA DNE

Sokol kraljevine Jugoslavije je sklenil, da bo letošnji kraljev rojstni dan prav posebno svečano proslavil. Dne 6. septembra stopi namreč kralj Peter II. v leto svojega polnoletstva, sokolstvo pa v zaključno leto svoje Petrove petletke. Savez je izvolil poseben odbor, ki bo izdelal program kraljeve proslave za vse sokolske edinice. Istočasno se bo sokolstvo obrnilo za sodelovanje na vsa rodoljubna in nacionalna udruženja. Med drugim bodo 6. septembra iz vseh krajev, kjer so sokolske edinice, prispela v Beograd sokolske stafete, da prinesejo mlademu kralju čestitke in izraze vdanosti in ljubezni sokolstva in vsega naroda.

RUSKI POSLANIK PLOTNIKOV

Sovjetski poslanik na našem dvoru Viktor Andrejevič Plotnikov je obiskal predsednika Vlade Dragišo Cvetkoviča in podpredsednika dr. Mačka ter ostal z njima v daljšem razgovoru.

RUSKO TRGOVINSKO PREDSTAVNIŠTVO V BEOGRADU

Pretekli teden so prispeli v Beograd člani ruskega trgovinskega predstavništva, ki bo stalno v Beogradu v smislu trgovinske pogodbe med našo državo in Rusijo. Ruski delegati so prispeli preko Sofije. Trgovinsko predstavništvo bo vodil Gregorij Josipovič Vorobjev, njegov stalni namestnik pa bo Valentin Sidorovič Minaič. Ostali člani predstavništva pa so Ivan Nikolajev, Gerasimov, Aleksander Petrovič Antonšin in Nikolaj Ivanovič Volžankov. Na železniški postaji v Beogradu so pričakovali člane predstavništva poslanik Plotnikov in prvi tajnik poslaništva Patrikejev in novinarski ataše Poljetajev. Nadalje ravnatelj direkcije za zunanjo trgovino dr. Bičanič ter zastopniki našega zunanjega ministrstva in posameznih gospodarskih organizacij.

DVANAJSTINE SPREJETE

V petek preteklega tedna se je vršila v Beogradu seja vlade, na kateri so bile sprejete proračunske dvanajstine za prihodnjih osem mesecev. Proračun in uredba, ki se nanaša na izvedbo proračunskih dvanajstin, sta stopila v veljavo 1. avgusta.

DIPLOMATI NA BLEDU

Na Bledu so se nastanili poslaniki Nemčije, Italije, Anglije, Madžarske, Egipta in Združenih držav. S poslaniki je prispel na Bled tudi večji del njihovega osebja.

Konec tedna je prispel na Bled tudi kraljevi namestnik g. dr. Ivo Perović. Nastanil se je v hotelu Toplice.

DRUŠTVO PRIJATELJEV SOVJETSKE ZVEZE V LJUBLJANI

Poseben pripravljalni odbor je vložil pretekli teden pri kr. banski upravi pravila »Društva prijateljev Sovjetske zveze za dravsko banovino«. Med predlagatelji pravil so: bivši senator Ivan Hrbar, vseučiliška profesorja dr. France Kidrič in dr. Franc Šturm, docent dr. Fran Zwitter, skladatelj Lucijan M. Škerjanc in Slavko Osterc, književnika Vladimir Levstik in Franc Albrecht, dramaturg Narodnega gledališča Jože Vidmar, industrijalec Stane Vidmar, dr. inž. Črtomir Nagodé in pesnik dr. Igo Gruden.

ODKUPNA CENA PŠENICE

Te dni je bila podpisana uredba o odkupu nove pšenice. Za pšenico najboljše vrste je določena cena 250 din za 100 kg. Za odkup letošnje pšenice je dobil Prizad obratno glavnico v višini 800 milijonov din.

KOMISAR V SENATU

Upravne posle senata je dosedaj vodil gosp. dr. Korošec kot predsednik bivšega senata. Z imenovanjem za ministra prosvete je njegova funkcija v senatu prenehala. Zaradi tega namerava vlada postaviti v senatu posebnega komisarja, ki bo načeloval pisarni in vodil upravo senata. Slični ukrepi so bili storjeni že svoj čas tudi v narodni skupščini.

MILIJONI ZA ZAGREB

Vlada je odobrila za izgraditev zagrebške univerze 42 milijonov dinarjev, od katerih je bilo te dni izplačanih 21 milijonov dinarjev. Iz teh sredstev bo zgrajenih več novih univerzitetnih zgradb.

Ljubljana čaka že dvajset let na zgraditev prepotrebne poslopja za splošno bolnico, pa še do danes nismo dosegli uresničenja teh zahtev. Tudi naša univerza čaka in moleduje vsako leto, da se ji omogoči delo, pa tudi stvar ne krene nikamor. Hrvatje so enotni in složni, zato njihovi uspehi.

EKSPLOZIJA V RUDNIKU

V premogovniku blizu Aleksinca, v katerem zaposleno nad 1200 rudarjev, se je prepetala pretekli teden strašna nesreča. V nekem rovu je bilo na delu 35 rudarjev, ki so imeli nezavarovane karbidne svetilke. Nenadoma je eksplodiral metan, kar je povzročilo v rovu velik požar. Rudarji so zbežali, toda le 24 od njih se je rešilo, 11 pa se jih je zadušilo. Med ponesrečenimi rudarji se nahaja tudi 22 letni Slovenec Anton Čerinski. Uvedena je bila preiskava, da ugotovi vzroke nesreče.

NAJVIŠJE CENE ZA DRVA

Na podlagi sklepa ministra za trgovino in industrijo ter ministra za socialno politiko in narodno zdravje, ki je bil izdan na podlagi čl. 33 točka 4. uredbi o kontroli cen, se določajo naslednje najvišje dovoljene cene lesu, namenjenemu za kurjavo. Na železniških in rečnih postajah na področjih urada za kontrolo cen se drva v količinah najmanj enega desettonskega vagona ne smejo prodajati po višjih cenah, kakor so naslednje:

- 1) bukova polena I. vrste po 110 din, bukova polena II. vrste po 92.50 din;
- 2) gabrova polena I. vrste po 117.50 din, gabrova polena II. vrste po 105.50 din, gabrova polena III. vrste po 95 din, okrogla gabrova polena I. vrste po 100 din, II. vrste po 95 din;
- 3) borova polena I. vrste po 97.50 din, II. vrste po 90 din, II. vrste po 83.50 din in okrogla borova polena I. vrste po 77.50 din;
- 4) jesenova polena I. vrste po 102.50 din, II. vrste po 97.50 din;
- 5) hrastova polena I. vrste 92.50 din, II. vrste po 80 din;
- 6) brežova polena po 76 din;
- 7) mešana trda polena po 82.50 din, hrastova ali trda mešana polena III. vrste po 76 din, mehka mešana polena po 80 din;
- 8) lipova polena po 105 din;

Vse cene veljajo za en kubični meter frank vagon ali šlep na postaji, kjer se drva nakladajo. Na desettonskem vagonu mora biti naloženih 20 kubičnih metrov drv. V nasprotnem primeru ima kupec pravico do ustrežajoče bonifikacije. Ostale maksimalne cene bodo po navodilih urada kontrole cen določile upravne oblasti prve stopnje za svoje področje.

Upravne oblasti prve stopnje so dolžne v roku 24 ur po določitvi maksimalnih cen drvam za kurjavo za svoje področje poslati utemeljeni sklep pristojni banski upravi in uradu za kontrolo cen v Beogradu. Prav tako so dolžne v istem roku objaviti določene maksimalne cene v krajevem časopisu.

Lesna podjetja so dolžna na vidnem mestu razobesiti objavo upravne oblasti o maksimalnih cenah drv.

Upravne oblasti prve stopnje morajo določiti sedaj cene na razkladalnih postajah in v nadrobni prodaji.

PODRŽAVLJENJE NARODNE BANKE

Borba za podržavljenje Narodne banke se še ostreje nadaljuje. Vprašanje podržavljenja Narodne banke, ki je dobila izključno pravico tiskanja jugoslovanskih novčanic, je sprožil dr. Bičanič in njegove zahteve podpira HSS in vse hrvatsko časopisje sklicujoč se na interese celokupne države in 16 milijonskega naroda.

Proti tej nameri je ostal delničar Narodne banke, ki z zelo malo prepričljivimi razlogi in dokazi brani sedanje lastniško stanje Narodne banke, ko ima 24 delničarjev kapitalistov v rokah večino delnic Narodne banke. Ta ozek krog beograjske čaršije je v dvajsetih letih razdelil med seboj okrog 350 milijonov din čistega dobička pri 144 milijonih vplačanega delniškega kapitala.

Enodušna zahteva vsega delovnega naroda Jugoslavije mora biti podržavljenje Narodne banke.

Glasi HSS »Hrvatski dnevnik« pristavlja k razpravi v vprašanju Narodne banke naslednjo pripombo:

»Akoravno se je v javnosti dvignil alarm radi vprašanja podržavljenja Narodne banke, se vendar čuti stvarna potreba, da se Narodna banka podržavi, ker to zahteva naše narodno gospodarstvo, a neobhodno tudi današnja doba in današnje gledanje na važne finančne in gospodarske probleme. Kolikor koli se posamezniki protivijo uresničenju te misli, ona bo po naših zanesljivih informacijah ipak uresničena. Ne zato, ker bi bilo to v interesu posameznikov, temveč zato, ker je to v interesu vseh narodnih slojev Jugoslavije.«

PROTI KORPORATIVNEMU SISTEMU

Za stanovsko korporativno ureditev naše države se zavzema v prvi vrsti slovenski del JRZ, prav posebno pa Križmanova Zveza združenih delavcev, slovenska organizacija Jugorasa, ki je prevzela mesto v katoliški skupnosti, potem ko je bila iz nje izločena organizacija krščanskih socialistov, kakor smo čitali v škofovskem listu. Njihova državna ureditev se naslanja na papeške okrožnice »Quadragesimo anno« in »Rerum novarum« v katerih so očitani temelji korporativne države. Po teh načrtih je organiziral dunajski kardinal Innitzer s pomočjo avstrijske klerikalne stranke bivšo Avstrijo, pa tudi drugod se trudijo cerkveni krogi za tako ureditev državnega življenja. Ti krogi smatrajo, da bi s tako ureditvijo najlaže prikrili vse gospodarske in socialne krivice, ki jih povzročajo sedanji kapitalistični red, in da bi se na ta način najlaže izognili temeljitim gospodarskim in socialnim reformam, ki jih nujno zahteva naš čas in nove razmere.

Proti korporacijski ureditvi države so je postavila pri nas najprej HSS, ki ima v svojem programu kmetsko demokracijo za osnovo nove državne ureditve. Proti korporacijskemu programu slovenske JRZ pa je te dni zelo ostro nastopil tudi beograjski vseučiliški profesor dr. Mihajlo Ilić, ki pravi v svojem listu »Napred«, da predlaga že pastirsko pismo jugoslovanskih škofov stanovsko ureditev družbe in države. To pa pomeni povratek na sistem starih čehov, ki so dajali prvi egije samo mojstrom, dočim so puščali delavstvo popolnoma brezpravno. Stanovska ureditev po teh papeških enciklikah ponovno uvaja neenakost med ljudi in jih deli v privilegirane in neprivilgirane. V takem sistemu delavci in kmetje ne bi imeli nobenega pomena. V okviru take korporativne ureditve tudi ni pristo-

ra za pravilno reševanje nacionalnih vprašanj in še posebej ne za definitivno in pravično rešitev hrvatskega vprašanja. Ako bi se v naši državi uvidel sistem, ki ga priporoča omenjeno pastirsko pismo, potem ne bi mogli izvesti politike narodnega sporazuma, temveč bi morali biti strogo centralistična država. Še več, razvila bi se totalitarna država, katero bi obvladali diktatorji in eksploatorji. V taki državi ne bi bilo nobenega mesta za demokracijo in še manj za kmečko demokracijo. Bivša Slovenska ljudska stranka smatra, da je treba stanovski preureditvi pridružiti tudi moralni prepoved družbe. »Napred« se vprašuje, kako bi mogel nastati moralni prepoved z vračanjem na stari sistem fevdalnih cehov?

Končno izraža beograjski list bojazen, da bi mogel državni sistem, kakršnega si želijo pristaši bivše Slovenske ljudske stranke na osnovi papeške enciklike, v naši državi povzročiti novo nepotrebno vznemirjenje, kakršno je bilo v dobi borbe za konkordat. V srbskem delu našega naroda bi se moglo pojaviti prepričanje, da naj korporativni sistem služi gotovim elementom kot sredstvo za izvajanje klerikalne protidemokratske politike.

KAKO JE S KOMUNIZMOM

Zagrebski nadškof dr. Alojzij Stepinac je imel na evharističnem kongresu v Čazmi priidgo o komunizmu in rekel:

»Če se boste odločili za komunistične nauke, potem boste postali bukve v gozdu, ki ne potrebujejo obhajila in naukov svete vere. Bukvam je usojeno, da bodo prej ali slej posekane in vržene na ogenj. Ko boste sprejeli za svoj nauk misli komunističnih agitatorjev, se boste zapisali komunističnemu molohu, ki je že požrl na milijone človeških žrtev in ki jih bo še na milijone, ker ni nikdar sit človeških življenj. Podobni boste teletom, ki jim ni treba svetih zakramentov. So pa zato namenjena klavnici, čeravno se tega ne zavedajo. Prej ali slej boste postali krvava žrtev rdečih gospodarjev, ki bi terjali vaša življenja, če bi postali samo nekaj dni gospodarji naše lepe Hrvatske.«

Kmetska mladina

KAJ SEDAJ?

Čas je tako nanesel, da v letošnjem poletju ni mogoče vršiti proslav, zlasti pa tekem v kmetiskem delu. Naše fante in dekleta ta zastoj silno muči. Koliko je volje in želja med našo vaško mladino, ki se je odločila, da v vrstah kmetsko-mladinskega gibanja išče uresničenja naših skupnih ciljev. Koliko je stremljenja po izobrazbi, ki je osnova za vsak resničen napredek. Nič manjše ni hotenje po pravi kmetski vzgoji, ki naj utrdi značaje mladega vaškega rodu. In če se je v lepih, tipično slovenskih tekmah še javno poudarila vrednost kmetijskega dela in glasno manifestiralo za osnovne človeške pravice, potem lahko razumemo, zakaj se občuti ta nedostatek.

Razumljivo je, da so se tekme koscev in žanjic po našem podeželju splošno priljubile. Poleg mladine so se prikupile tudi vsem starejšim ljudem. Vsi so videli v teh prireditvah del lastnega dela, trpljenja in tudi skupnega veselja. Zato so imele prireditve kmetski in splošni narodni značaj. Teh praznikov se je radovalo vse, od najmlajšega do najstarejšega vaščana.

Upajmo, da je ta letošnji prestanek prehodnega značaja. Zanašamo se, da bo ta vrzel izpopolnjena v prihodnjem letu, ko se bo

POLOŽNICE

Naročnike, katerim so bile v današnji številki »Kmetskega lista« priložene položnice, ponovno prosimo, da zamujeno naročnino zanesljivo v najkrajšem času poravnajo, sicer bomo neljubo primorani, da jim nadaljnje pošiljanje »Kmetskega lista« ustavimo!

do zopet nudile možnosti naši svobodni kmetski mladini, ki bo zopet lahko povedala, kaj je pravica in kaj krivica, kaj je v interesu razvoja slovenske vasi in našega naroda. Takrat se bo prestano delo nadaljevalo s podvojeno silo. Hotenje, ki je samo zadušeno, se bo okrepilo in še z večjo silo privrelo na dan.

Kaj sedaj? Odgovor nam dajajo številna društva kmetskih fantov in deklet, ki so s svojim delom na povsem naraven način dokazala, kakšna je njihova naloga, če nastopijo zapreke. Saj je nešteto prilik in načinov za javno udejstvovanje in za prosvetno delovanje. Kar je onemogočeno eno, se skoraj vedno nudi možnost za izvedbo drugega. Ker so nam onemogočene javne in manifestacijske prireditve, zato se bomo lotili notranjega prosvetnega dela.

Letos so naši fantje in dekleta radi pomanjkanja delovnih moči prezaposleni. Obremenjeni so tako, da moramo izreči priznanje vsem tistim, ki se poleg težkih telesnih naporov še udeležujejo na kulturnem področju. Zdravih nazorov, s katerimi so prežeti, pa dobro pojmujejo svoje naloge, ki gredo v prid njim samim in sovaščanom. Zato priporočamo vsem, da tudi poletne mesece kolikor mogoče izkoristijo, zlasti pa nedelje, in tako dokažejo, da so naša društva torišča za prosvetni in kulturni napredek.

V teh okoliščinah je nastopila preizkušnja zlasti za naša kmetska dekleta. Sedaj nimajo samo prilike, temveč tudi dolžnost in odgovornost, da nadomestijo odsotnost fantov. Če se bodo pokazala odgovorna za javno delo, se ne bodo s tem samo izpopolnila, ampak tudi praktično dokazala, da so vredna fantovske enakopravnosti. Strašiti pa se ne smejo nobenega dela in nobenih zaprek. S pravim smislom in vztrajnostjo bodo veliko napravile in vsi jim bomo lahko za to hvaležni. Pri tem delu pa naj se zlasti izogibljejo vsaki pristranosti. Pri društvenem delu mora biti vsak šorokogruden in nesebičen. Marsikatero trpko besedo je treba preslišati, se mnogokrat premagovati in imeti za cilj le skupne potrebe, svoje lastne pa temu cilju podrediti!

V društvih kmetskih fantov in deklet ne sme biti pravega prestanka ne mirovanja. Radi tega se lotimo podrobnega prosvetnega dela, ki je vedno in v vseh prilikah izvedljivo. Če ne drugega, bomo sklicevali seje, debatne večere in sestanke, da bomo v stalnem stiku z vsem našim članstvom. Že samo to nas bo krepilo in nas prikazalo kot ljudi, ki točno vedo, kakšne so poleg zahtev, ki jih iznašamo, tudi naše dolžnosti za skupno stvar.

To je nekaj misli v teh razmerah, ki naj jih upoštevajo vsi naši pokretaši, zlasti pa tisti, ki jim je bilo poverjeno vodstvo naših društev. Zveza kmetskih fantov in deklet nam bo, kakor vedno, vsako naše delo podprla. Dolžnost vseh pa je, da upoštevamo njena navodila, ki stremijo po enotnem prosvetnem delovanju. Tako bomo prebrodili te čase s pametnim in resnim delom, ki nam bo vedno koristilo. Tarnanje in jadikovanje pa prepustimo slabičem, ki niso vredni imena zavednih kmetskih ljudi. Mi, ki jemljemo javno življenje resno, se po eni strani zavedamo vseh pravic, ki nam pritičejo, po drugi strani pa tudi vseh dolžnosti, ki jih imamo do sebe in do naše skupnosti. R.

ZAČETEK ŠOLSKEGA LETA

Na banovinski kmetski šoli v Rakičanu se začne novo šolsko leto dne 1. oktobra 1940. Šola je enoletna in traja od 1. oktobra do 31. avgusta. Šolsko posestvo obsega 97 ha obdelovalne zemlje in 24,5 ha gozda. Na tej površini se goje vse kmetske panoge v takem obsegu, da tvori zavodova kmetija zaokroženo gospodarsko enoto zase, ki zadostuje v dovoljni meri za teoretični in praktični pouk iz vseh kmetskih panog, predvsem pa iz poljedelstva, živinoreje, sadjarstva in deloma tudi iz vinarstva. Ob tej razvrstitvi panog si prisvojijo učenci s teoretično naobrazbo tudi praktično znanje, da ga lahko po dovršitvi šole s pridom uporabljajo na domačih posestvih. Vsi gojenci stanujejo v zavodu, kjer imajo hrano in vso drugo oskrbo. Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let in ne večja od 25 let ter z dobrim uspehom dovršena ljudska šola. Mesečna vzdrževalnina se določi po premoženjskih razmerah prosilcev ter znaša 50 Din do največ 300 Din.

Prošnje za sprejem (banovinski kolek 10 din) je poslati ravnateljstvu banovinske kmetske šole v Rakičanu pri Murski Soboti takoj, najkasneje pa do 20. avgusta 1940, in priložiti: 1. krstni list, 2. domovnico, 3. odpustnico, odnosno zadnje šolsko spričevalo, 4. spričevalo o nravnosti pri onih prosilcih, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, 5. obvezno izjavo staršev, odnosno varuha (banovinski kolek 4 din), da bodo krili stroške šolanja, 6. obvezno izjavo staršev ali varuha (banovinski kolek 4 din), ki računajo na banovinsko ali kako drugo podporo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domačem posestvu, v nasprotnem primeru pa povrnejo zavodu iz javnih sredstev prejete podpore, 7. davčno potrdilo o imovinskem stanju, o velikosti posestva in o višini neposrednih davkov pri vseh onih prosilcih, ki reflektirajo na znižanje vzdrževalnine.

Pridni sinovi manj premožnejših posestnikov pa naj obenem zaprosijo za primerno mesečno podporo pri pristojnih sreskih kmetskih odborih. O sprejemu se obveste prosilci pisмено. Vsa nadaljna pojasnila daje na željo ravnateljstvo.

OPROSTITEV VOJNE VEŽBE

Na intervencijo Kmetijske družbe pri vojnih oblasteh glede oprostitve obveznikov od vojne vežbe v času senene košnje in žetve, smo dobili sledeči odgovor:

S strani vojnega ministrstva so dovoljene nekatere olajšave. Vsi vojni obvezniki bodo dobili 15dnevne dopuste in sicer v skupinah. V kolikor bodo prilike dopuščale, bodo obvezniki tudi popolnoma odpušteni. Isto velja tudi za vozila in konje. G. minister vojske je tudi odobril, da se vojni obvezniki, ki so lastniki ali upravniki parnih in motornih mlatilnic, oprostijo vojne vežbe od 1. julija do 15. septembra. Istotako se oproste vojne vežbe v času od 1. septembra do 15. novembra t. l. oni, ki orjejo s parnimi ali motornimi plugi. Oprostitve dovoljujejo komandanti vojnih okrugov, na katere je nasloviti prošnje.

■ Rumunske oblasti so izgnale iz Rumunije vse angleške in francoske strokovnjake, ki so bili zaposleni v petrolejskih družbah. Nekaj od njih je bilo aretiranih, ker so bili obtoženi sabotažnih dejanj. Francoski strokovnjaki so po načrtu zmanjševali proizvodnjo petroleja, da bi se dobave Nemčiji ne mogle v redu vršiti. Rumunska vlada je stavila pod nadzorstvo vse angleške in francoske petrolejske družbe.

■ Belgijski vojni dolgovi znašajo 5 milijard belgijskih frankov. Obnova zemlje, mostov, železnic in javnih zgradb, ki so bile porušene, bodo terjale ogromno novih sredstev in novo zadolžitev Belgije.

Kaj se godi po svetu

V SOLNOGRADU

so se vršila važna posvetovanja. Na nemško vabilo so prišli tja rumunski in bolgarski državniki.

Najprej sta bila sprejeta pri kancelarju Hitlerju rumunska državnik *Gigurtu* in *Manoilescu*. Razgovori so trajali dve in pol ure, nakar sta oba rumunska predstavnika odpotovala v Rim.

Iz uradnega obvestila je posneti samo, da so razgovori potekali v prijateljskem duhu. Kakor zatrjujejo ameriška poročila, je šlo pri teh razgovorih za to, da bi Rumunija pas svojega ozemlja v Transilvaniji odstopila Madžarski.

Madžarska, katere zastopniki so bili pri Hitlerju pred Rumuni, baje ne bi bila zadovoljna s kako polovičarsko rešitvijo tega vprašanja.

V RUMUNIJ

sami se opaža gibanje, ki stremi za tem, da ne bi bila država preveč okrnjena. Tudi Nemčija in Italija sami ne želita Rumunije toliko zmanjšati, da bi bila za življenje nesposobna. Na drugi strani želi Rusija tako ureditev spornih vprašanj, da se ne bi mogel v bodoče več ponoviti besarabski primer.

TEKMA ZA BALKAN

Kakor vedo povedati italijanske vesti, je Bolgarija že pred dnevi dobila z ruske strani zagotovilo, da bo nova meja med Bolgarijo in Rumunijo glede Dobrudže pravično urejena v smislu bolgarskih zahtev.

AMERIKA V ŠESTIH MESECIH VOJNE

Bivši ameriški poslanik v Berlinu James Year je imel nedavno po radiu govor, v katerem je med drugim napovedal, da ne bo poteklo niti šest mesecev, ko se bodo Zedinjene države zapletle v vojno. Njegov govor je zbudil po vsem svetu veliko pozornost in so ga objavili vsi ameriški časopisi z velikimi črkami

RUSIJA IN FINSKA

Ruski komisar za zunanje zadeve in finski poslanik v Moskvi Paasikivi sta podpisala novo pogodbo, ki se nanaša na Aalandsko otočje in na preskrbo ruskih čet na polotoku Hangö.

Kar se tiče Alandskih otokov, je bilo sklenjeno, da ostanejo demilitarizirani, porušene pa bodo utrdbe, ki so jih začeli graditi med finko-rusko vojno. Finska je dala zagotovilo, da Alandskih otokov ne bo odstopila nobeni tretji državi. Razen tega dobi Sovejska Rusija pravico, da se po svojem pooblaščenju stalno lahko prepriča o stanju na tem otočju.

Drugo vprašanje ruskofinskega sporazuma se nanaša na svoboden transport omejenega števila sovjetskih čet in vojaškega materiala, kakor tudi na preskrbovanje čet v sovjetskem oporišču Hangö, katere bo Sovjetska zveza pošiljala po kopnem čez Finsko v imenovane baze. To zahtevo je Sovjetska Rusija predložila zaradi tega, ker je Finski zaliv pozimi zamrznjen in je zaradi tega pomorska zveza med sovjetskim ozemljem in Hangöjem pozimi nemogoča.

NOV GOSPODARSKI RED V BALTIKU

Vlada estonske sovjetske republike sprova s hitrimi ukrepi globoke in dalekosežne gospodarske reforme. Te dni je poddržavila imovino paroplovnih družb, ki so imele 77 večjih trgovskih ladij, dalje vsa bančna ter industrijska podjetja. Po vseh delniških družbah so bili postavljeni komisari, ki bodo pripravili podjetja za prevzem premoženja poddržavljenih podjetij.

Izvedena bo takoj temeljita agrarna reforma. Razdeljena bodo vsa veleposestva. Največja površina, maksimum, ki jo sme obdržati kak posestnik zemlje, znaša 30 ha zemlje. Iz prežekov bodo organizirana skupna posestva po vzorcu ruskih kolhozov. Agrarna reforma v baltičkih državah je mnogo milejša od ruske, kjer je ostalo v privatni posesti le nekaj ora-

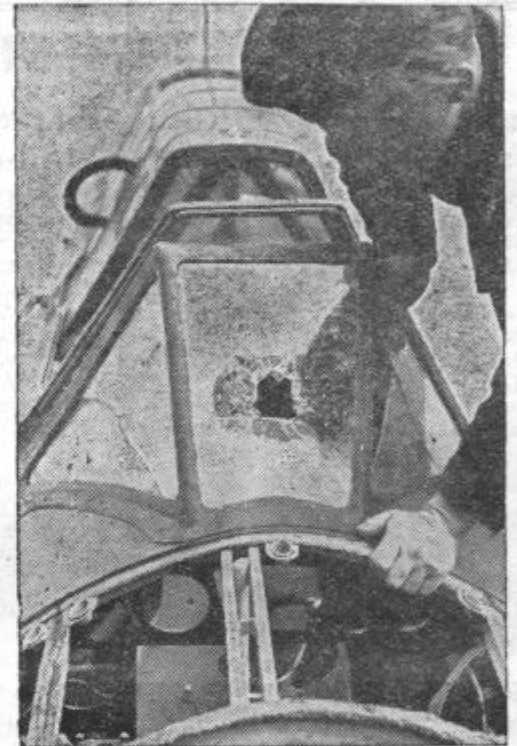
lov zemlje, vse drugo je bilo pripojeno kolhozom. Agrarna reforma v baltičkih državah se ravna pač po ondodnih posestnih razmerah.

NOVE UNIFORME RUSKIH OFICIRJEV

»Krasnaja zvezda« glasilo ruske vojske sporoča, da je izdal komisar za vojsko maršal Timošenko ukaz o novih uniformah in označbah čina za oficirski zbor rdeče armade. Označba činov odgovarja z majhnimi izjemami dosedanjim znakom, vendar pa jasneje poudarja službeni čin oficirja.

VRHOVNI SOVJET

Vrhovni sovjet Sovjetske Rusije se bo sestel 1. avgusta. Na svoji seji bo pretresal prošnjo baltičkih sovjetskih republik za sprejem v rusko Sovjetsko Zvezo.

Taka je borba v zraku. Na sliki vidimo letalo, ki je bilo zadeto in bo strmoglavilo.

Zabkar Janez:

Oj, naše deklet!

In življenje se je zazdelo Pepci velikanska neumnost. Čemu le živi človek? Da dela in dela, navsezadnje pa še ne ve, da je sploh živ. Še za nedeljo ne ve kaj je. Preje ko je bila še doma je šla v nedeljah vsaj v cerkev lahko, Starverjevi pa ji še tega ne puste. Sicer Pepca ni bila ena izmed podeželskih pobožnjakovic, a je bila vendar vajena, da hodi redno k maši. Ko je v kasnejših letih takole ob tihih večerih zrla nazaj na svoje življenje je vedela, da ji je bila vsa njena vera priučena stvar. Nasmeh ji je spreletel obraz, če je le pomislila na to, kaj bi bilo z verniki, če bi kar naenkrat od nekod prišel nekdo, ki bi ljudem temeljito dokazal, da ni med tistim posmrtnim življenjem in resnico nikake zveze. In res čudno bi bilo to. Kakor hitro bi se narodi sami prepričali, da je človek samo to kar je, bi med človeštvom nedvomno izbuhnila taka revolucija, da bi šlo vse človekovo življenjsko usmerjanje in hotenje popolnoma drugo pot. Le zakaj človeštvo fantazira samo o tem zakaj na svetu živi in kaj bo z nami po tisti grozni smrti? Toliko je življenje Pepco že izučilo, da se ji je od daleč kazala prava podoba vere in ustroja verstev. Čisto podzavestno je v njeni notranjosti vznikalo samolastno versko prepričanje. Pri vsem se je Pepci najbolj čudno zdelo, zakaj ubogi človeški tvor tolikanj razmišlja, govori in piše o tistem posmrtnem življenju in čemu nikdo niti ne pomisli, da bi razumnik z isto upravičenostjo lahko zahteval naj učenjarski

teologi napišejo razprave, ki naj bi se bavile z vprašanjem: kaj je bil in kje je bil ta ljubi človek pred svojim rojstvom, oziroma že spočetjem? Ali je vobče obstojal? In če je obstojal kot tak kot ga nam različna verstva prikazujejo, iz kakšne materije je bil sestavljen. Začutila je Pepca, da se s tem vprašanjem zato nikdo izmed bogoslovcev ne peča ker se pač zavedajo, da je razpravljanje o predrojni dobi človekovi nesmiselno; tozadevno se ne da dokazati nikakršno bivanje, in če bi se dokazovalo dan in noč, tega nihče ne bi veroval. Iz prostega razloga ker je to dobo že vsak človek prešel. In ostala je samo še posmrtna. Ta je podlaga za vsa različna besedičenja, nedokazana domnevanja in kapital v gotovih rokah.

Pepci je dalo življenje takšno versko prepričanje, da je človek premajhna in prešibka stvar, da bi lahko doznal ali dognal od kod svet in ali je Bog ali ga ni. Podzavestno se je podeželska Pepca zavedala, da bi tudi dokončno spoznanje teh reči ne imelo nikakega globljega pomena. Za njo je obveljalo načelo: bodi tako ali tako, naj Bog obstoja ali ne ali je kaj s posmrtnim življenjem ali nič, vse to ni važno, važno je samo, da sebi zvesto in proti soljudem pošteno živiš. Na svojo ljubo smrt pa čakaj brez nespametnih razmišljanj kaj bo potem. Odšla ne bo nikomur in vsak se bo s svojo lastno kožo v vseh teh nerešenih vprašanjih sam prepričal.

Razmišljaj kolikor in kadar hočeš, s samimi možgani in priučenim katekizmom nikdar ne boš prišel na čisto. Če si že na svetu, živi mirno, koristno in pametno in čas, ki vé na vsako vpra-

šanje točen, jasen in soliden odgovor ti bo vse sam od sebe pojasnil.

Pepčine misli so se od zadnjega razgovora in nastopa z gospodično Magdo okoli teh reči venomer vrtile. In ko se ji je naposled vse zazdelo že preneumno je sklenila, da se konča.

Tiho se je ponoči priplazila iz svoje kamrice v kuhinjo. Po temi tipajoč je naposled dosegla kljukico pri plinskem štedilniku, jo nalahko zavrtela in sedla na stol.

Kmalu ji je udaril v nos oster vonj po plinu in še enkrat je pomislila, če je vse to njeno počenjanje pametno.

Žila v sencih je začela tolči krepkeje in Pepca je bila že napol omamljena. Tudi oči so jo pričele polahno peči. V glavi je plin povzročil neko čudno vrtenje in zdelo se je Pepci, da je postala njena lobanja na mah velikanska plesna dvorana v kateri se vrté najrazličnejši pari. En plesalec je ves lep, drugi pa ostuden kot star krokodil. Od nekod daleč so se slišali zvoki nedopovedljivo čudovite godbe. Poleg zvončkljanja je slišala Pepca še nek drug zvok, ki je prihajal iz kdo ve kakšnega neslutenega glasbila. Ti, ti, ti je vedno hitreje in krepkeje tulil tisti glas. Pari so se vedno huje vrteli in luči so postajale vedno bolj bleščeče.

Ko je skupek plesalcev in zmešanih zvokov postal že napol zblaznjen je nenadoma nekod nekaj strašno tresnilo.

Vsi glasovi so kot v srce zabodeni umoknili, plesalci so se razblinili v nič in iz vse te zmešnjave je pričela vstajati siva gmota, podobna zgrbančeni žilindri.

(Dalje)

ČESKOSLOVAŠKA VLADA V LONDONU

Českoslovaški odbor v Londonu, ki mu je predsedoval bivši predsednik českoslovaške republike dr. Edvard Beneš, se je spremenil v českoslovaško vlado. Anglija je novo čehoslovaško vlado priznala. Čehoslovaška vojska na Angleškem šteje 800 mož, ki so prispeli s francoskega bojišča.

ARETACIJE V BALTIŠKIH DRŽAVAH

Baltiške države Estonka, Letonska in Litva, ki so se po nedavnih volitvah proglasile za sovjetske republike, so takoj pristopile k velikim gospodarskim in socialnim reformam. Zaradi upora proti tem reformam so bili aretirani bivši vrhovni poveljniki estonske vojske general Laidoner in bivši zunanji ministri vseh treh držav.

Pas smrti, ki ga jemlje s seboj letalec. V pasu so patrone za letalsko strojnico.

■ **Zlato prevažajo.** Ameriško finančno ministrstvo bo prepeljalo za pet milijard dolarjev zlata iz blagajne Federalne rezervne banke v znamenite podzemne shrambe imenovane »Fort Knox«, ki so zgrajene iz jekla in betona. Zlato morajo odpeljati v trdnjavo zaradi prenapoljenosti zlatih zalog v bančnih prostorih in prevoz se bo izvršil z oklopnimi vlaki. Vsak vlak bo odpeljal za sto milijonov dolarjev zlatih palic. Po tem prenosu zlata bo v Fortu Knoxu samo ameriških zlatih zalog za 20.4 milijarde dolarjev. Prevoz zlata bo veljal 1.6 milijona dolarjev.

■ **Izvoz bencina iz Amerike v Rusijo** se bo nemoteno nadaljeval in ga ne bo ovirala nova uredba o nadzorstvu nad izvozom petroleja.

Nemški policisti pregledujejo listine francoskih beguncev, ki se vračajo v svoj rojstni kraj.

Iz naših krajev

× **V Italiji** so bili uvedeni s prvim avgustom štirje brezmesni dnevi.

× **V bližini Šoštanja** je vlak povozil mladega posestnika Martina Stropnika, ko je vozil les iz Lokovice. Lokomotiva je vlekla voz kakih 150 korakov s seboj in ga vsega zdrobila. Ene mu konju je polomilo nogo, drugi se je odtrgal in ušel nesreči. Stropniku je zdrobilo lobanjo in je bil kmalu mrtev. Pokojnik zapušča ženo in štiri male otroke.

× **V Krškem** je orožništvo polovilo vlomilsko tolpo, ki je leto dni kradla po vsej okolici Brežic in Krškega tja do Zagreba. Vlomilci so bili oddani v zapore okrajnega sodišča. Na vesti imajo 42 vlomov. Vrednost pokradenega blaga znaša nad 120.000 din.

× **Obrtna razstava** je bila otvorjena preteklo nedeljo v Št. Vidu nad Ljubljano. Prometno ministrstvo je odobrilo polovično vožnjo na vseh progah državnih železnic.

× **Iz drvečega vlaka** je skočila na postaji Kresnice šivilja Terezija Pirčeva iz Podgorice pri Moravčah. Na povratku z božje poti je stopila v napačen vlak, a ko je odskočila v Kresnicah, je padla in si prebila lobanjo. Mrtva je obležala na tračnicah.

× **Preiskava v prostozidarskih ložah.** Na podlagi prijav z več strani o delu prostozidarskih organizacij so organi uprave mesta Beograd izvedli preiskavo v prostorih velike prostozidarske lože v Beogradu, kakor tudi pri gotovih osebah, ki so bile osumljene, da so v zvezi s to rganizacijo.

× **Zagrebski občinski svet** je sklenil, da bo pregledal vse domovnice, izdane v zadnjih 10 letih. Občinski može so tudi sklenili, da bodo marsikaterim ljudem domovinsko pravico v mestu Zagrebu odvzeli.

× **Smrt v planinah.** Na Razoru pri Kranjski gori se je smrtno ponesrečil dr. Jule Gabrovšek, odvetniški pripravnik v Ljubljani.

Zakladi ruskega gospodarstva

Tedaj so stopili z Ljeninom na čelu na plan Sovjeti. Takoj prva dva dni njihovega vladanja sta izšla dva zgodovinsko važna odloka. Prvi je uzakonjeval mir, drugi pa je odločal, da se vsa državna, samostanska in veleposestniška zemlja razdeli med ljudstvo, ki mu za dobljeno zemljo ni treba plačati odškodnine. Razen tega so bili črtani vsi kmetijski dolgovi, pa najsi so bili narejeni pri državi ali pri privatnikih. S tem dekretom je 25.000.000 kmetijskih gospodarjev dobilo 150.000.000 djesatin ruske zemlje.

Sovjeti so takoj po svojem prihodu na oblast sklenili z Nemci v Brest-Litovsku mir. S tem so se zavarovali pred nemškim vpadom z boka ter se vrgli na nadaljno gospodarsko in socialno preosnovo Rusije. Podržavili so vse banke, železnice, mornarico in težko industrijo. Izdali so več zakonskih uredb, ki streme za popolno socializacijo ruske države in ruskega človeka. V prvi vrsti so gledali na to, da bi čim bolj dvignili najprej težko industrijo. Težka industrija je namreč vsaka tista industrija, ki teži za tem da si vsaka poedina država more pridelati dovoljno množino raznih industrijskih strojev, ki se naj porabljajo v manjši industriji. Če država nima težke industrije, ki je mati vse manjše industrije, je industrijsko odvisna od drugih držav, ki so sposobne vso svojo manjšo industrijo oskrbovati. Pri nas imamo n. pr. le malo industrijskih podjetij, ki jih vodijo domačini. Tekstilna, železarska in večidel rudniške industrije je v

rokah tužcev, katerim težka industrija njihove domovine dobavlja vse potrebne stroje, ki jih ti potrebujejo v svoje namene.

Sovjeti so se zavedali, kaj pomeni Rusiji domača težka industrija. Videli so, da carska Rusija samo zato ni napredovala, ker je bila absolutno odvisna od tuje t. j. nemške, angleške in francoske težke industrije. Vedeli so, da je vprav v težki industriji glavno leglo vsega velekapitalizma, vedeli pa so tudi, da se klin zbija s klinom.

Glavni poborniki te industrijske uveljavitve so bili Ljenin, Trocki, Stalin, Vorošilov in še nekateri drugi današnji vodilni sovjetski može.

Sovjetska težka industrija je nastopila svojo pot. Ogromne tovarne, na novo ustanovljene, so pričele izdelovati v prvi vrsti traktorje in druge važne poljedelske stroje; kajti Sovjeti so natanko vedeli, da je močno kmetijstvo podlaga močni državi.

Za nekaj čas je Sovjete v njihovem delu preprečila državljanska vojna, ki je po uspešno zaključenem miru z Nemčijo nenadoma izbruhnila. Na jugu Rusije so se namreč zbrali preostanki carskih čet, ki so pod poveljstvom generala barona Wrangla hoteli postaviti Rusom nazaj carja.

Sovjeti so se temu uprli in rdeča in wranglovska armada sta se spopadli. Ze je kazalo, da bodo Sovjeti carsko armado popolnoma razbili, ko jim je v hrbet vpadel Poljak Pilsudski s svojimi legionarji. Ta vpad je po-

vzročil, da se je vojna raztegnila na daljšo dobo kakor so računali Sovjeti. Boljševiki so se v južni Rusiji vkopali v svoje postojanke, na zapadni meji pa so svojo vojsko tako izvrstno vodili, da so pognali legionarje Pilsudskega tja do Varšave. V glavnem je poveljeval tem četam današnji sovjetski načelnik generalnega štaba maršal Sapožnikov, pomagali pa so mu današnji vojni komisar maršal Vorošilov in sedanji boljševiški vodja Stalin. Ko je bila tudi Wranglova armada do kraja razbita in razgnana, so se boljševiki ponovno in s še večjo vnemo vrgli na novo organizacijo Rusije.

Ze med državljansko vojno so Sovjeti v industrijo in v poljedelsko gospodarstvo uvedli tako zvani vojni komunizem, ki je obstojal v tem, da je moral vsak posameznik čim bolj gledati na to, da se je vojska, boreča se na deset tisoč kilometrov dolgi fronti, preskrbovala z zadostno količino municije, obleke in hrane. V tem so Sovjeti temeljito uspeli in so zato tudi zmagali. Zabranjena je bila n. pr. vsaka zasebna trgovina z žitom, ki je prešlo v državni monopol. Vsak kmet je moral vojski oddati svoj presežek žita, ki so ga odposlali na fronto ali pa delavcem v tovarne. Vsa obrt je bila postavljena pod nadzorstvo države. Na ta način so bili rdeči armadi zasigurani vsi industrijski in obrtniški izdelki, kakor tudi poljski pridelki. Tudi delovna služba je bila ne glede na to, kateremu sloju naroda pripadaš, sijajno organizirana. Zato uspeh tudi ni izostal.

Uvedba NEP-a

(Dalje)

× **Otroka z dvema glavama** je rodila kmetica Ljubica Floričeva v okolici Zaječara. Otrok je kmalu po porodu umrl.

× **Dr. Lazar Marković**, minister pravosodja, je izdal svoj tednik »Delo«. Te dni je dr. Marković odložil lastništvo »Dela« z izgovorom, da je prezaposlen.

× **V Beograd** je prispela koncem preteklega tedna slovaška trgovinska delegacija, ki bo vodila pogajanja za trgovinski sporazum med Jugoslavijo in Slovaško.

× **Mornarji** z naše potniške ladje »Lovčen« so stopili v stavko. Ladja se nahaja v carigrajskem pristanišču. Vzrok stavke je naslednji: Podjetje je sililo mornarje, da odpeljejo večje število potnikov iz Haife v New York skozi vojna področja v Sredozemskem morju. Mornarji so se temu uprli in rajé odpovedali službo.

× **Ustavljena lista**. V Beogradu so oblasti ustavile izhajanje lista »Vidici« in v angleščini pisani list »Balkan Herald«. »Slovenec« poroča, da so bili »Vidici« glasilo framasonov.

× **Selitev kapitala**. Sodijo, da se je v toku enega leta preselilo iz Zagreba v Beograd okrog 300 milijonov din, ki so bili vloženi v nepremičnine.

× **Na dosmrtno robijo** je bil obsojen pred ljubljanskim okrožnim sodiščem Ivan Slopšek iz Stožic pri Ljubljani, ker je začetkom januarja letošnjega leta ubil Antona Hribernika in ga nato oropal ter zakopal v gnoj na neki njivi pri Klečah. Slopšek je zločin priznal.

× **Medvedja nadloga** se je zelo razpasla po nekaterih krajih Bosne. V vasi Nemili so medvedje raztrgali kmetom 8 volov in enega konja. Kmetje so naprosili oblasti, da jim pošlje pomoč proti medvedji nevarnosti.

× **Na Hvaru** so pretekli teden čutili rahlejšje potresne sunke, ki so napravili tudi nekaj škode. Smrtnih žrtev ni bilo.

× **Berač, ki govori 12 jezikov** prosjači po cestah Struge pri Ohridskem jezeru. Svoj čas je bil krošnjar in je obredil celo Evropo. Naučil se je 12 jezikov in si pridobil mnogo denarja. Ko se je vrnil v svoje Struge, je zbolel in denar zmetal za zdravnike. Sedaj berači po okolici Ohrida kljub svojemu znanju jezikov.

× **Blizu Varaždina** je splezal deček Filip Marčet na hruško. Na veji mu je spodrsnilo in dečko je padel tako nesrečno na plot, da mu je kol prebodel trebuh in izstopil na hrbtu. Med prevozom v bolnico je otrok umrl.

× **Slabi izgledi za letošnjo žetev**. Ostra zima in silne povodnji globoko v poletje so do dobra uničili letošnjo žetev v Jugoslaviji. Druga leta smo pridelali od 50 do 100 tisoč vagonov pšenice za izvoz. Po letošnjih računih pa je ne bomo pridelali niti za lastne potrebe. Letošnja žetev bo najslabša kar smo jih imeli zadnjih deset let. Pač pa obeta koruza nekoliko boljše, če bo nastopilo lepše vreme.

× **Policija je aretirala** v Šibeniku odvetnika dr. Nikolića in duhovnika Ivana Guberina, ker sta razširjala frankovske letake. Poleg teh dveh je bilo v Šibeniku aretiranih še več drugih frankovcev in izročeni sodišču.

Iz tujine

■ **Rumunska vlada** je prepovedala poroke Židov s pripadniki drugih veroizpovedi.

■ **Aretiran** je bil v francoskem Maroku bivši predsednik vlade Daladier. Petainova vlada ga namerava postaviti pred sodišče kot krivca vojne. Aretiranih je bilo tudi že nekaj ministrov iz Daladierove vlade, ki bodo postavljeni tudi pred sodišče. — Vojno sodišče v Franciji je obsodilo francoskega generala de Gaulla, ki se nahaja sedaj v Londonu in poveljuje francoski dobrovoljski armadi in mornarici na pet let ječe zaradi nepokorščine.

„EKONOM“

F. Z. Z. O. Z.

V Ljubljani, Kolodvorska ulica 7
(v lastni hiši) Telefon interurban 25—06

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. **Mlevske izdelke**: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. **Poljske pridelke**: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. **Stalna zaloga** vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilskega solitra itd.), cementa in drugo **glavno zastopstvo** za Slovenijo opkarne »Ilovac«, Karlovac za vse vrste zidne in strešne opeke.

Pantelejmon Romanov:

Tema

Uredništvo je sklenilo, da bo od časa do časa naš list priobčeval krajše prevode iz slovanskih povojnih literatur.

Pantelejmon Romanov je eden najodličnejših sovjetskih pisateljev. Rojen je bil v Petrovsku 1884. Po končani gimnaziji je študiral pravo, ki pa ga ni dovršil ker se je posvetil pisateljevanju. Njegovo najbolj znano delo je roman »Rusija« in to knjigo je sestavljal in pisal 20 let. Znana je njegova komedija »Potres« in mnoge pripovedke. Zlasti je napisal veliko podlistkov, med temi je »Tema« eden najboljših. Snov je vzeta iz časov državljanske vojne med belimi četami in boljševiki. Značilen je posebno naslov. Pisatelj Romanov je pred nekaj leti umrl za srčno kapjo. Njegova dela so prevedena v najrazličnejše jezike. Tudi v slovenščino je prevedenih že precej njegovih krajših sestavkov. Naj naša »Tema« ne bo poslednji izmed njih!

— 0 —

Ze dva dni so stali ljudje na postaji. Tovorni vagoni s fronte so bili prenatrpani z vojaštvom. Neki starejši človek, ki je nosil dolg vatiran površnik in nek mlad vojak, ki je imel roko obvezano v umazane cunje, sta skoro uspela, da bi se z vlakom odpeljala. Vrgli so ju iz vagona ko se je pričel ta že premikati.

»Bratje, za Kristusovo voljo! Ze dva dni čakamo,« sta kričala in letala okrog vagona, »oseč na ramah vreče.

»Ni prostora! Ali ne vidita tega, hudiča! Tukaj sedimo drug na drugem, v zadnji vagon pogledaj!« so jima odgovorili od znotraj.

Vojak z razpetim površnikom je potegnil za ročaj na vratih in jih z notranje strani zapahnil.

»Joj, nesreča!« je obupano javkal stari. »Kaj sedaj? Če ne crkneš od lakote, boš krepal vsled mraza.«

»Divje zveri so to, ne pa kristjani!« je mrmrala neka postarna kmetica, opravljena v kratko krzno z rdečkastim ovratnikom in s svežnjem v premrlih rokah.

»Naj jih vse skupaj vrag vzame! Ranjeno roko so mi poškodovali,« je drnjel vojak in z zobmi pričvrščeval umazani povoj. »Njim je dobro, saj lahko sedijo in ni se jim treba za nič brigati.«

Človek v dolgem površniku je stal in molčal. Gledal je s polmrtvimi očmi za vlakom. Nenadno ga je spreletelo in bi najrajši stekel za njim, da bi še enkrat prosil; vendar je ostal miren.

»Ljudstvo je že popolnoma podivjalo,« je javkala starica. »Preje mi je vsaj kdo pomagal, ko je videl, da sem stara, sedaj pa dobivam udar na udar. Padla sem kolikor sem dolga.«

»Boga ne poznajo,« je grkljal tisti v dolgem površniku. »Do čuvaja stopimo, mogoče se bomo pri njem malce pogreli. Na postaji se ne da več zdržati.«

Po dveh urah so zaslišali lokomotivo vlaka, ki se je vstavil v precejšnji oddaljenosti. Vsi trije so odhiteli na zasneženo progo. Mladi vojak je zapazil povsem na koncu proge prazen vagon, stekel po progi in skočil vanj. Za njim prisopiha stari v dolgem površniku in še med tekom vrže v vagon svojo vrečo. Potem sta obadva moška dvignila starico in njen sveženj. S postajne strani je prihajala množica, slišalo se je vpitje, kletve, topotanje nog po zamrznjenem snegu in brezuspešno udarjanje po vagonskih stenah.

»Tukaj je dovolj prostora!« zakliče mladi vojak.

»Ne kriči no tako,« ga dregne stari. »Če te slišijo, se bodo vsi privalili sem.« In nato ves razburjen zapahne težka vrata skozi katera so vstopili. V vagonu je zavlada popolna tema. Odzunaj se je čulo razburjeno tekanje sem in tja; zastoj so ljudje iskali prostora.

»Hvala bogu, sem ne bodo prišli,« reče vojak. Nenadejano udari nekaj ob steno. Z zunanje strani so hoteli odpreti vrata.

»Sem ne more nikdo, te je tako polno, da sedimo drug na drugem,« se je drl stari.

»Prijetelji, za križano voljo, že tri dni se nismo niti vsedli, pustite nas k sebi, saj sva samo dva in dete imava sabo!«

»Nič ne boste opravili pri nas. Ali ne razumeš po rusko? Še tega se nam manjka, da

bi odprli vrata, potem se jih pa kar petdeset na mah vsuje v vagon!«

»Da nas zaradi vas še ven vržejo!« je zažujkala starka.

Glasovi zunaj so potihnili. Vlak se je pričel premikati.

»O, sveti bog, hvala ti tisočera,« je moljla kmetica križajoč se v mračnem prostoru. »Mati božja nam je pomogla, saj sem k njej molila.«

Vojak je prislonil uho na steno. »Zunaj na mostek so se spravili; no, lepo bodo zmrzovali.«

»Sveta božja porodnica, pomagaj, o, koliko ljudstva bo danes pomrznilo. Hitro jim odpri, dokler se vlak še ni ustavil!«

»Če se vlak nenadno ustavi, jih bo pridrelo za cel roj,« je mrmral stari proti mlajšemu tovarišu. Ven pa je zaklical: »Rekel sem vam že po rusko, da sedimo tukaj drug na drugem.«

»Samo košček prostora pod klopjo...« je milo prosil ženski glas.

»Tudi brez klopi, samo... molčite in ne odgovarjajte...«

»O, bože, kar ste rekli, je. Vlak spet stoji,« se je kislila kmetica. »Vse bo navalilo na nas, pomandrati nas bodo...«

Vlak je stal, novih prišlecev pa ni bilo slišati. Najbrže je bila kaka manjša postaja. Samo ponovno trkanje se je čulo tam od stopnic. Glasovi zunaj so bili od mraza že čisto zahripljeni.

»Za voljo Jezusovo, pustite nas v vagon, zmrznili bomo, naš otrok je že ves trdl!«

»Ne ganite se,« je šepetal človek v dolgi suknji. »In niti besede, da mi ne zinite, bodo že odjenjali.«

Pisk lokomotive in vlak se prične pomikati naprej.

»Vi hudiči, vi zverine,« se je spet slišalo. »Trebaj je, da crknete, prokleti! Naše dete zmrzuje!«

Kmetica je v temnem vagonu klečeč molila: »Pomagaj, sveta majka božja, pomagaj jim, štiti jih. Kaj naj počno z detetom v takem hudem mrazu?«

(Prevel Žabkar Janez).

■ **London** je še vedno največje velemesto na svetu in šteje osem milijonov prebivalcev.

■ **Razmejitevna dela** med Mandžurijo in Zunanjo Mongolijo se bodo pričela v smislu dogovora med Rusijo in Japonsko 1. avgusta. V razmejivni komisiji so zastopani zastopniki Rusije, Japonske, Madžurije in Zunanje Mongolije.

■ **V Italiji** sta se dogodili v razdobju enega dne kar dve železniški nesreči. Pred postajo Castell' Arne sta trčila tovorni in osebni vlak, na kolodvoru v Trevisu pa je neka lokomotiva zavozila naravnost v osebni vlak, ki se je ravno pripravljala na odhod.

■ **V Sovjetski Rusiji** so po poročilih moskovske »Pravde« produkcijo azotne kisline silno povečali. Azotna kislina se uporablja kot razstrelivo. Posebno se uporablja kot razstrelivo pri najmočnejših bombah. S tako zvanimi azotnimi bombami so Sovjeti razbili večino utrdb Mannerheimove linije.

■ **V Bratislavi** je v tamošnji državni operi eden glavnih stebrov slovenski pevec, baritonist France Hvastja.

■ **Razpust protozidarskih lož** v Bolgariji. Glavni kongres bolgarske velike protozidarske lože je sklenil razpust vseh protozidarskih lož v Bolgariji.

■ **Smrtno kazen** za prikrivanje orožja je predpisala francoska vlada. Takoj po podpisu premirja z Nemčijo je izginilo v Franciji mnogo vsakovrstnega orožja. Francoska vlada je bila vsled tega zelo vznemirjena. Izdala je poziv, da mora vsak francoski državljani v predpisnem roku izročiti vse orožje oblastvom, sicer bo kaznovan s smrtjo.

■ **Na Češkem** bodo odslej poučevali nemščino od 3. razreda ljudske šole dalje povsod tam, kjer se bo za pouk v nemščini priglasilo najmanj 12 učencev.

■ **Hitler** je odlikoval generala Franca, diktatorja Španije z velikim križem Nemškega orla.

■ **Novi rumunski poslanik** v Moskvi Gafencu je začetkom tedna odpotoval na svoje službeno mesto. Inozemsko časopisje poroča, da

bo imel Gafencu posebno nalogo v Moskvi, ki mu jo je poverila rumunska vlada.

■ **Nemci** so pričeli izdelovati v velikih množinah male čolne z izredno brzino, s katerimi bodo napadali angleške vojne ladje. Vojni čolni bodo oboroženi s torpednimi cevmi. V iste svrhe gradijo nemške ladjedelnice prav majhne podmornice, ki neslišno vozijo pod morjem.

■ **Podržavljenje železnic.** Brazilska vlada je razlástila vse železniške družbe, ki so bile lastnice brazilskih železnic. Delnice so bile v rokah Francozov, Angležev in Belgijcev.

■ **Nagrada za novo orožje.** Ruska vlada je podarila nekemu inženjerju veliko nagrado 50.000 rubljev za izum posebnega orožja, ki bo po mnenju strokovnjakov v prihodnji vojni odločilo zmago.

■ **V Kanadi** so zgradili deset novih tvornic za municijo.

■ **V Mainzu** je umrl arhitekt profesor Ludovik Bekker v 84. letu starosti. Zgradil je 317 cerkva v Nemčiji.

■ **Amerika** je uvedla kontrolo nad izvozom petroleja in starega železa. Z novim ukrepom Amerike se čuti najbolj prizadeto Japonska, ki je največji del petroleja in železa uvažala iz Amerike.

■ **Sovjetska Rusija** šteje po priključitvi baltskih držav in Besarabije k Zvezi socialističnih sovjetskih republik 191 milijonov prebivalcev. Letni prirastek znaša okrog 3.000.000 ljudi.

■ **Borski rudnik** bakra in zlata je izkazal za leto 1938. 60 milijonov frankov čistega dobička. Časopisje poroča, da bodo prevzeli delnice borskega rudnika Nemci.

■ **Angleški dopisni urad Reuter** poroča, da je zahtevala Rusija od rumunske vlade osvoboditev vseh zaprtih komunistov. Rusko časopisje obsoja postopanje proti komunistom v zaporih, ki so bili večinoma pomorjeni.

■ **Konec Zveze narodov.** Ker ni Zveza narodov plačala svojih dolgov, so dali švicarski upniki zapečatiti njeno palačo. Zveza narodov je zgradila palačo za 35 milijonov frankov.

■ **Madžarska vlada** je sprejela zakon o avtonomiji Podkarpatske Rusije, kjer se čuti vsak dan močnejša propaganda za priključitev k Sovjetski Rusiji.

■ **Lastnik največjih dnevnikov** v Ameriki Hearst je objavil v vseh svojih listih, da bo Amerika prav gotovo stopila v sedanjo vojno.

■ **Rusija** je postala dežela najbolj razvitega sportnega življenja. Koncem julija se je vršila v Moskvi sportska nedelja, kjer je sodelovalo pri paradi 30.000 sportnikov. Defilirali so mimo Stalina, Molotova, Vorošilova in drugih. V Ljubljani smo pred kratkim gledali o teh pompnih prireditvah filmsko reportažo v tedniku. Občinstvo je ploskalo.

■ **V Parizu** je bil aretiran nemški begunec Oto Strasser, ki je bil spočetka vnet pristaš narodnega socializma, pozneje pa ga je pričel ostro kritizirati. Pobegnil je v Švico, od tam pa na Francosko. Obtožujejo ga, da je sodeloval pri znanem atentatu na kancelarja Hitlerja v Monakovem, ko je kmalu po njegovem govoru eksploziral peklenjski stroj pred nekaj leti.

Sejmi

5. avgusta: Črna, Ribnica, Novo mesto, Krašnja pri Kamniku, Krka, Lemberg, Loka pri Zidanem mostu.
6. avgusta: Ormož, Ptuj, Dol. Lendava, Martjanci.
7. avgusta: Krško, Ljubljana, Celje, Ptuj, Trbovlje.
8. avgusta: Studenec pri Krškem, Turnišče.
9. avgusta: Radeče pri Zidanem mostu, Žužemberk, Maribor.
10. avgusta: Dob pri Kamniku, Rovte, Št. Lovrenc pri Temenici, Celje, Brežice, Trbovlje, Gor. Radgona, Podčetrtek, Razkrižje, Slovenj Gradec.

„Kmetijski list“ izhaja vsako sredo. Naročnina znaša letno 50 din, pollet. 15 din, za inozemstvo letno 50 din. Inzerati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisov ne vračamo. Plača in tožbi se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hišnici št. 14.194.

Razne vrste

zdravilnih zelišč

kupuje po najvišjih dnevnih cenah

KMETIJSKA DRUŽBA r. z. z o. z., LJUBLJANA
Novi trg 3

Zahtevajte informacije — pošljite vzorce in ponudbe

Laneno olje, firnež, barve, lake, kit, lanene tropine ter vse v to stroko spadajoče blago prvovrstne kakovosti po solidnih cenah in točni postrežbi najugodnejše kupite pri domačem podjetju

„MEDIC - ZANKL“

tovarne olja, lakov in barv — družba z omejeno zavezo, lastnik Franjo Medić — Centrala v Ljubljani, podružnica v Mariboru — Ekspoziture v Beogradu in Novem Sadu — Tovarne v Ljubljani, Medvodah in Domžalah

Kmetijski hranilni in posojilni dom

zadruga z neomejenim jamstvom

v Ljubljani — Tavčarjeva ulica 1

Žiro račun pri Narodni banki — Račun Poštne hranilnice 14.257

Brzovjav: „Kmetiskidom“ — Telefon št. 28-47

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun — Daje kratkoročna posojila — Eskontuje menice — Izvršuje ostale denarne posle — Nove vloge na knjižice in na tekoči račun vsak čas razpoložljive **4 do 5%** obrestuje po **4 do 5%** Za vse vloge nudi popolno varnost! **Zaupajte domačemu denarnemu zavodu!**